

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIEŃ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(SYMULACJA EGZAMINU RADCOWSKIEGO)

Warunkiem koniecznym uzyskania oceny pozytywnej jest sporządzenie – jako pełnomocniczka oskarżycielki posiłkowej Fryderyki Kalińskiej r. pr. Wirginia Wilczyńska – apelacji od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z 14 listopada 2022 r., sygn. VIII K 2222/22.

Zakres zaskarżenia apelacją powinien obejmować:

- 1) punkt I wyroku – w całości (co do winy),
- 2) punkt V wyroku – tj. rozstrzygnięcie co do czynu z punktu 2) aktu oskarżenia – w części co do kary,
- 3) punkt III wyroku – w całości (co do winy).

Wniesienie apelacji od punktu IV wyroku jest niedopuszczalne ze względu na brak interesu prawnego oskarżycielki posiłkowej w zaskarżeniu rozstrzygnięcia co do tego czynu (brak uciążliwości, tj. *gravamen*; zob. art. 425 § 3 zd. 1 k.p.k.). Rodzajowym przedmiotem ochrony przestępstwa z art. 244 k.k. jest prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości (dobro ponadindywidualne), zaś indywidualnym – prawidłowe wykonanie konkretnego orzeczenia sądu. Co więcej, *in concreto* brak jest podstaw twierdzenia, że przez naruszenie tego konkretnego zakazu zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone (art. 49 § 1 k.p.k.) dobro indywidualne tej konkretnej osoby – klientki (tak można by ocenić np. wypadek naruszenia orzeczonego jako środek karny zakazu kontaktowania się z daną osobą; funkcją tego środka jest przecież m.in. ochrona wolności tej osoby, zatem jego naruszenie stanowi swego rodzaju zamach na to indywidualne dobro prawne). Z tego względu zaskarżenie tego punktu powinno wpływać negatywnie na całościową ocenę pracy (skutkować obniżeniem jej o jeden stopień).

Zarzuty, które osoba skarżąca powinna postawić, aby najpełniej zabezpieczyć interes mocodawcy, są następujące.

Odnosnie do punktu I adekwatnym zarzutem jest oparty na art. 438 pkt 1a k.p.k. (kwalifikacja stanowiąca konsekwencję stwierdzenia, że wykładnia literalna art. 438 pkt 1 k.p.k. uniemożliwia oparcie na tym przepisie zarzutów skierowanych wobec wyroków innych niż skazujące oraz warunkowo umarzające postępowanie, ponieważ tylko w wypadku takich rozstrzygnięć następuje przypisanie czynu; zob. art. 342 § 1 oraz art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.), względnie: art. 438 pkt 1 k.p.k. (kwalifikacja oparta na argumentacji *a maiore ad minus*

prowadzącego do przyjęcia, że „(...) skoro art. 438 pkt 1 stanowi podstawę odwoławczą w stosunku do czynu przypisanego, to także jest nią, gdy czyn zarzucany nie został przypisany z powodu kwalifikacji prawnej”; takie stanowisko prezentuje D. Świecki [w:] *Kodeks postępowania karnego, Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2022, *Komentarz do art. 438*, teza 12) **zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 194 k.k. – poprzez błędną jego wykładnię**, manifestującą się w przyjęciu, że jest to przestępstwo indywidualne, którego sprawcą może być wyłącznie funkcjonariusz publiczny. Adekwatnym **wnioskiem apelacyjnym** jest, zważywszy na regułę *ne peius* wynikającą z art. 454 § 1 k.p.k., żądanie uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Odnosnie do punktu V należy zauważyć, że istotą błędu jest zastosowanie przez sąd I instancji środka probacyjnego polegającego na warunkowym zawieszeniu wykonania kary. Przepis art. 69 § 1 k.k. stanowi, że sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku (ten warunek został spełniony), jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności (ten warunek nie zachodzi) i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Na tle ustalonego przez sąd stanu faktycznego bezsporne jest, że oskarżony był prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Grójcu II Wydział Karny z 16 września 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. II K 456/22 za czyn z art. 157 § 3 w zw. z § 1 k.k.; wyrokiem tym, jak wynika z informacji KRK i odpisu wyroku, wymierzono oskarżonemu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3. Wyrok ten nie uległ zatarciu z mocy prawa. Jako że przeszkodą zastosowania tego środka probacyjnego jest fakt skazania na karę pozbawienia wolności również wtedy gdy jej wykonanie zostało warunkowo zawieszona, zastosowanie art. 69 § 1 k.k. stanowiło naruszenie prawa materialnego, które należy wytknąć sądowi I instancji jako zarzut kwalifikowany z art. 438 pkt 1a k.p.k.

Adekwatnym **wnioskiem apelacyjnym** jest żądanie zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia o karze przez wymierzenie kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania na podstawie art. 189 § 1 w zw. z art. 11 § 3 k.k. Argumentacja związana z wnioskiem co do kary powinna uwzględniać także wpływający na wyższą karygodność fakt nieporadności oskarżycielki posiłkowej spowodowanej stanem fizycznym, wymagającym ustalenia w związku z treścią zeznań F. Kalińskiej oraz K. Kalińskiej, a także orzeczenia z 16 maja 2022 r. (art. 53 § 2 k.k.).

Odnosnie do punktu III należy wyrokowi zarzucić na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., polegające na umorzeniu postępowania mimo iż postępowanie zostało zainicjowane skargą uprawnionego oskarżyciela, albowiem prokurator prawidłowo objął ściganiem z urzędu przestępstwo prywatnoskargowe. Istotą błędu jest tutaj umorzenie postępowania mimo braku określonej w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. przeszkody procesowej; ten bowiem przepis koduje normę nakazu, której hipoteza nie zaistniała, zatem sąd powinien był orzec merytorycznie (wydać wyrok skazujący, i to – na marginesie mówiąc – nie przy zastosowaniu kwalifikacji prawnej z art. 216 § 1 k.k., ale art. 216 § 2 w zw. z § 1 k.k., ponieważ oskarżony działał za pomocą środka masowego komunikowania). Kluczowe jest w warstwie argumentacyjnej skoncentrowanie się przez osobę skarżącą na tym, że oparta na art. 60 § 1 k.p.k. decyzja prokuratora (rzecznika interesu społecznego) o objęciu ściganiem z urzędu przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego z uwagi na interes społeczny jest dyskrecjonalna i nie podlega kontroli sądowej. Z tego względu za poprawne należy uznać również te propozycje rozwiązania, które – jako naruszone przepisy – wskazują poza art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. również: art. 60 § 1 k.p.k., a także art. 60 § 1 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k.

Prawidłowym **wnioskiem apelacyjnym** jest wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji (wnioskowi o wydanie wyroku reformatoryjnego przez skazanie oskarżonego sprzeciwia się reguła ne peius z art. 454 § 1 k.p.k.).

Oceniając pracę należy uwzględnić poziom argumentacji zawartej w uzasadnieniu, jego zbieżność z petitum pisma, a także wewnętrzną spójność pracy, w tym w ramach relacji zakres zaskarżenia – zarzuty – wnioski apelacyjne.

Praca powinna także odpowiadać wszystkim warunkom formalnym apelacji i być złożona w terminie wynikającym z założeń.